Θεανθρώπινη καθολικότητα ή πανθρησκειακή παγκοσμιότητα; (Πρωτ. Ιωάννης Φωτόπουλος)

Categories : ΒΙΒΛΙΑ

Date : 3 Σεπτεμβρίου, 2008

Κριτικές τοποθετήσεις στο βιβλίο «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία» του Αρχιεπ. Αλβανίας κ. Αναστασίου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ένα βιβλίο που περιέχει κριτική είναι επόμενο να προκαλέσει δυσαρέσκεια στο συγγραφέα και σ' όσους συμφωνούν με τις θέσεις του.
Ο πρωτοπρεσβύτερος π. Ιωάννης Φωτόπουλος, με υψηλό αίσθημα Ορθοδόξου ποιμαντικής ευθύνης, χωρίς φόβο και πάθος κάνει κριτική στο βιβλίο «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία», εκδόσεις Ακρίτας 2000, του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου Γιαννουλάτου.
Το βιβλίο του π. Ιωάννη Φωτόπουλου έχει ως επικεφαλίδα «Θεανθρώπινη Καθολικότητα ή Πανθρησκειακή Παγκοσμιότητα;». Με το βιβλίο του αυτό αποδεικνύει τεκμηριωμένα ο π. Ιωάννης τον περιεχόμενο πανθρησκειακό συγκρητισμό τού ως άνω βιβλίου του Αρχιεπισκόπου κ. Αναστασίου Γιαννουλάτου.
Είναι γνωστό βέβαια στους θεολόγους και κληρικούς που ασχολούνται με την οικουμενική κίνηση, ότι ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος μετείχε από παλαιά στις συνεδριάσεις του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και σε άλλες παραπλήσιες

οικουμενιστικές εκδηλώσεις. Επίσης είναι γνωστή η ενασχόλησή του με το Ισλάμ και το Κοράνιο από τις παραδόσεις του στους φοιτητές της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
Η έκδοση όμως του βιβλίου του «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία» αποτελεί τη σύνοψη των πανθρησκειακών απόψεών του, που έγινε αποδεκτή από παράγοντες της νεορθόδοξης κουλτούρας και των οπαδών του πανθρησκειακού εντός και εκτός Ελλάδος συγκρητισμού.
Το βιβλίο του π. Ιωάννη Φωτόπουλου επισημαίνει τον υπερβολικό ενθουσιασμό του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου για όλα τα κοινά θρησκευτικά στοιχεία που ανακαλύπτει ανάμεσα στην Ορθοδοξία και στις άλλες θρησκείες.
Μετά από προσεκτική μελέτη ο π. Ιωάννης παραθέτει εκείνα τα πατερικά χωρία που σχετίζονται με τα θέματα που θίγει ο Αρχιεπίσκοπος. Για να μη δημιουργηθεί ασάφεια ή παρανόηση των αρχαίων πατερικών κειμένων, παραθέτει και τη μετάφρασή τους. Όπου είναι απαραίτητο επιστρατεύει και άλλα Πατερικά κείμενα για να καταδειχθεί η συμφωνία των Αγίων Πατέρων πάνω σε θέματα σύγκρισης με τους ετεροδόξους και τους αλλοθρήσκους. Είναι πάρα πολύ προσεγμένη η επιλογή των Πατερικών χωρίων, τα οποία αναιρούν με σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια τον πανθρησκειακό συγκρητισμό —φανερό ή καμουφλαρισμένο— του βιβλίου «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία» του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου.
Όσοι διαβάσουν το βιβλίο του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου απροκατάληπτα, θα διαπιστώσουν την πανθρησκειακή συγκρητιστική νοοτροπία του, η οποία δεν είναι σύμφωνη με την ποιμαντική δραστηριότητα ενός ορθοδόξου ποιμένος.
Εκατομμύρια χριστιανών εθυσίασαν τη ζωή τους ομολογώντας τη μοναδικότητα της Σωτηρίας που παρέχει μόνον ο Χριστός και όχι όλες οι άλλες, οι ψευδείς θρησκείες μαζί. Αναρίθμητοι μάρτυρες των τελευταίων χρόνων έδωσαν σθεναρά ομολογία κατά της ψευδοθρησκείας του Ισλάμ και γι' αυτό καταδικάστηκαν και μαρτύρησαν.
Είναι λοιπόν άξιο μεγίστης απορίας το πώς είναι δυνατόν να βγαίνουν από το στόμα ή τη γραφίδα ενός Ορθοδόξου ιεράρχου άρθρα μη σύμφωνα με τα φρονήματα και τη μαρτυρική ομολογία πάντων των αγίων μαρτύρων της Αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας.
Αν μη τι άλλο το βιβλίο του π. Ιω. Φωτόπουλου εκφράζει την απορία πολλών μελών της Αγιωτάτης Ορθοδόξου Εκκλησίας μας —κληρικών και λαϊκών— για το πως μπορούν να υιοθετούνται σήμερα μετά από τόσο πλουσιοπάροχη αποτεθησαυρισμένη μαρτυριολογική Εκκλησιολογική εν Χριστώ ομολογία τοποθετήσεις που σχετικοποιούν τη μοναδικότητα του προσώπου του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και της Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας Του.
Τα παραπάνω γραφόμενα και η κριτική που ακολουθεί επ' ουδενί αποτελούν αιχμές ατομικές κατά του λίαν αξιοσέβαστου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου. Η κριτική είναι κραυγή πόνου για την αποδόμηση των ορίων της εν Χριστώ Ορθοδόξου αληθείας και ζωής «α έθεντο οι Αγιοι Πατέρες ημών».
Οι απόψεις και οι χαλαρές εκκλησιολογικές τοποθετήσεις τού Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας έρχονται σε μια εποχή που πιέζει αφόρητα όλους τους επί

μέρους ενδοκοσμικούς φορείς να επιδείξουν τις μέγιστες δυνατές συγκλίσεις για να επιτευχθεί το όραμα της «Νέας Εποχής» για μια ενοποιημένη παγκόσμια κοινωνία σ' όλα τα επίπεδα ζωής.
Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας δεν επέδειξε ποτέ ούτε θεσμικά ούτε ατομικά τη διάθεση να ανακατέψει το σκοτάδι με το Φως, τη Ζωή με το θάνατο, τον Χριστό με το Βελίαρ. Η Ελληνική κοινωνία μας βαθειά ποτισμένη από την άκτιστη Χάρη του Ορθοδόξου πραγματικού Βαπτίσματος και του Αγίου Χρίσματος γεννούσε πάντοτε ανθρώπους που βίωναν τη θεανθρώπινη καθολικότητα και συμπεριφέρονταν ανοιχτά και με αγάπη και προς τους ετεροδόξους και προς τους αλλοπίστους. Σπάνιες είναι οι εξαιρέσεις, κατά τις οποίες κάποιοι «υπερορθόδοξοι» επεδείκνυαν αήθη μη χριστιανική, μα αγαπητική συμπεριφορά προς τους μη ορθοδόξους. Ποτέ όμως ούτε οι μεν ούτε οι δε, επέτρεπαν σε κανένα να νοθεύσει τη μόνη αληθινή πίστη προς την Παναγία Τριάδα, τον Κύριό μας Ιησού Χριστό, την Κυρία Θεοτόκο, τους Αγίους μας και όλους ανεξαιρέτως τους θεανθρώπινους θεσμούς που διαχρονικά έχει συνάψει η Εκκλησία μας στους κόλπους της.
Ο όρος «πολυπολιτισμική κοινωνία» είναι πολύ φτωχός για να εκφράσει την απέραντα μεγάλη αγκαλιά, τη θεανθρώπινη καθολικότητα, με την οποία πολιτευόταν πάντοτε το ευσεβές έθνος μας ανάμεσα σε όλα τα έθνη χωρίς όμως ποτέ να αλλοιώνει, να μειώνει ή να ανακατεύει τα άμικτα. Η συνείδηση των Ορθοδόξων βαπτισμένη, μυρωμένη και κοινωνημένη με τα Αχραντα Μυστήρια είχε και έχει ακριβή και σαφή αναφορά προς το πρόσωπο του Θεανθρώπου Κυρίου μας Ιησού Χριστού, διαχωρίζοντας διακριτικά τις άλλες πίστεις, τα άλλα δόγματα, τις άλλες θρησκείες ως ουμανιστικά ή δαιμονικά κατασκευάσματα.
Το βιβλίο του π. Ιωάννη Φωτόπουλου διακρίνεται για το σεβασμό προς το πρόσωπο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου και για την ηπιότητα έκφρασης της όντως καλοπροαίρετης κριτικής του προς το βιβλίο του ως άνω Αρχιεπισκόπου.
Τα δύο παραπάνω ορατά στοιχεία —σεβασμός και ηπιότητα— συνυφασμένα με την ειλικρινή διάθεση ορθόδοξης ομολογίας οριοθετούν και το Ορθόδοξο ήθος μέσα στο οποίο κινείται η γραφίδα του συγγραφέα.
Γι' αυτό αφού διαβάσαμε προσεκτικά το βιβλίο του π. Ιωάννη, το συνιστούμε ευρύτατα στο χριστεπώνυμο κοινό, πιστεύοντας ότι ανοίγει τις φιλόχριστες διαθέσεις για αληθινό εν Εκκλησία διάλογο, για να μην ισοπεδωθούμε κάτω από τον πανθρησκειακό οδοστρωτήρα της Νέας Εποχής.
Από τη μελέτη του ως άνω βιβλίου ο αναγνώστης δεν εγκλωβίζεται σε μια στείρα κινδυνολογία, αλλά εισάγεται στην απαραίτητη σωτηριολογική προβληματική, που είναι απόλυτα σύμφωνη με τις σοβαρές θεανθρώπινες υποδείξεις των θεοφόρων Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας μας.
Και οι δυο μας, τόσο ο προλογίσας όσο και ο συγγραφέας, παρακαλούμε τους αγαπητούς αναγνώστες αλλά και όσους πληροφορηθούν την κριτική του βιβλίου του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας κ. Αναστασίου «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία» να μη σκανδαλισθούν γιατί α) Είναι καλοπροαίρετη χωρίς να υποκρύπτει καμία άλλη σκοπιμότητα β) Είναι γραμμένη με τον προσήκοντα σεβασμό

προς το Αρχιερατικό του αξίωμα γ) Στηρίζεται στο δημοκρατικό φρόνημα της αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, μέσα στην οποία ακόμα και το τελευταίο λαϊκό μέλος μπορεί να αρθρώσει το λόγο της εν Χριστώ αληθείας με τον ανάλογο σεβασμό και δ) Δεν θίγεται πουθενά η πολύπλευρη λοιπή κοινωνική και Ιεραποστολική δραστηριότητα του Μακαριωτάτου, η οποία απλώθηκε σε πολλούς τόπους και ιδιαίτερα τώρα στη γείτονα πεινώσα και διψώσα πνευματικά Αλβανία.

Αρχιμ. Σαράντης Σαράντος
Εφημέριος Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, Αμαρουσίου
30 - 8 – 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οἰκουμενισμὸς καὶ θρησκεῖες

Πρόλογος

Γενικά. Ἡ πανθρησκεία ὄργανο τῆς Ν. Τάξεως-ἀπειλῆ στὸ χῶρο τῆς Ὀρθοδοξίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ

1. Κατάταξη τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν Θρησκευμάτων-Σεβασμὸς σ' ὅλα τὰ θρησκεύματα καὶ τὶς ἐμπνεύσεις τους;
2. Ἡ θεωρία της «μὴ ἀποκλειστικότητος».
3. Ἡ ἀποκλειστικότητα τῆς Ὁδοῦ ἐφεύρημα τῆς δυτικῆς «θεολογίας»;

Ἀπαραίτητη διασάφηση: Φυσικὴ ἔξωθεν καὶ πνευματικὴ ἔσωθεν γνώση τοῦ Θεοῦ.

4. Ὑπάρχει «παγκοσμιότητα τῆς θείας Ἀποκαλύψεως σὲ ὅλα τὰ ἔθνη» ἀνεξαρτήτως

τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως καὶ Ἐκκλησίας; Ὑπάρχει δυνατότητα θεογνωσίας στὰ ποικίλα θρησκεύματα;

5. Μήπως ἡ θέση ὅτι οἱ θρησκεῖες εἶναι δαιμονικὲς εἶναι μία «ἀφελὴς ἀκρότητα... μία ἀρνητικὴ ψευδαίσθηση» ποῦ προέρχεται ἀπὸ παλαιὲς ἀόριστες γνώσεις;

6. Καὶ ἄλλα ἀμείλικτα ἐρωτήματα εἰδικώτερα γιὰ τὸ Ἰσλάμ. Ὑπάγονται οι Μουσουλμάνοι στὰ
«ἔθνη»; Ἡ ἐπικαιρότητα τῆς μαρτυρίας τῶν Νεομαρτύρων.
7. Εἶναι οἱ Μουσουλμάνοι μέτοχοί της Διαθήκης τοῦ Ἀβραάμ; .
8. Ὅλες οἱ προηγούμενες τοποθετήσεις διάχυτες στὰ γραπτά του Ἀρχιεπ. κ. Ἀναστασίου φανερώνουν ἕνα πανθρησκειακὸ συγκρητισμό;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ-Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Α) Ἡ θρησκευτικὴ ἐμπειρία.

1. «Κοινὴ» θρησκευτικὴ ἐμπειρία-Εἰσαγωγικὲς παρατηρήσεις.

2. Ἡ θρησκευτικὴ ἐμπειρία ἐνδοκοσμικό, ψυχολογικὸ μέγεθος-ἀτυχὲς μέσο γνώσεως τοῦ Θεοῦ.
3. Τὸ περιεχόμενο τῆς θρησκευτικῆς ἐμπειρίας κατὰ τὸν συγγραφέα.
α) Ἡ σταδιακὴ θρησκευτικὴ ἐμπειρία τοῦ «Ἁγίου».
β) Οἱ Χριστιανοί, μαθητὲς τῆς θρησκευτικῆς ἐμπειρίας τοῦ Κορανίου!

γ) «Ἐνόραση» καὶ «Διαίσθηση».

Β) Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐμπειρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΡΟΣ ΜΙΑ «ΝΕΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑ»

1. Μία «ἐλαστικὴ» Ἐκκλησιολογία.

2. Ἕνα καίριο ἐρώτημα: Ταυτίζεται ἡ πρὸς πάντας ἀγάπη μὲ τὴν ἐν Χριστῷ ἑνότητα, τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησία κοινωνία;

Μία ἀπαραίτητη παρέκβαση: Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος-Μοναχὴ Γαβριηλία. «Διεθνής της Ἀγάπης» - «Ἀσκητική της Ἀγάπης».

Μία ἀκόμη παρέκβαση: Olivier Clement- Ἐπίσκοπος ὄρους Λιβάνου Γεώργιος Khodre.

3. Μία πανθεΐζουσα Πνευματολογία, ὑπεύθυνη μίας ἐσφαλμένης Ἐκκλησιολογίας.

α) Οἰκοδομῆ τοῦ «θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας» διὰ τῆς χορηγίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀντιχριστες δομὲς-Βαβέλ.

β) Ποῦ δρᾶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα; Εἶναι ἀνεπαρκὴς ἐν προκειμένω ἡ Ὀρθόδοξη Θεολογία;

γ) Τί σημαίνει ἡ Κυριακὴ ρῆσις «τὸ Πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ»»; (Ἰω. 3:8).

δ) Ἔχουν ὅλες οἱ θρησκεῖες χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;.

ε) Ὑπάρχει δυνατότητα καθάρσεως τῆς καρδίας στὶς διάφορες θρησκεῖες;.

στ) Πρὸς μία κοινὴ γιὰ ὅλους θρησκεία - « Ἐκκλησία»;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

1. Μία... «ἐλαστικὴ» Ἐκκλησιολογία;

2. Τὸ Μυστήριο τῆς Ἁγίας Τριάδος πρότυπο κοινωνίας ἀγάπης ἢ χρηστικὸ ἐργαλεῖο τῆς παγκοσμιοποιήσεως;

3. Μήπως λόγοι ποιμαντικοὶ ἐπιβάλλουν τὴ θεολογικὴ γλώσσα καὶ μέθοδο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κατὰ τὴν ἐπικοινωνία μὲ ἀλλόθρησκα περιβάλλοντα;

4. Μία θολὴ Ἐσχατολογία-Μία «ἐσχατολογικὴ παγκοσμιότητα».

Παρένθεση: Ἡ οἰκουμενικότητα «ὅραμα» ἢ πραγματικότητα;

5. Ἀνακεφαλαίωση τῶν πάντων ἐν τῷ Χριστῷ ἢ ὠριγενίζουσα ἀποκατάσταση τῶν πάντων;

6. Εἰδικώτερα γιὰ τὴν Παγκοσμιοποίηση.

α) Κριτικὴ στάση τοῦ συγγραφέως ἔναντί της Παγκοσμιοποιήσεως.

Κι ἄλλη παρένθεση: ἡ σύγχρονη μάστιγα τῆς διγλωσσίας καὶ οἱ «ὑπέροχες δυνατότητές» της.

β) Οἱ τελικὲς κρίσεις τοῦ συγγραφέως γιὰ τὴν παγκοσμιοποίηση.

γ) Στάση καὶ ρόλος τῆς Ὀρθοδοξίας ἔναντί της παγκοσμιοποιήσεως. Οἱ θέσεις τοῦ συγγραφέως καὶ οἱ ἐνστάσεις μας.

δ) Μία ἄλλη «παγκοσμιοποίηση»: Ἡ Ὀρθόδοξη Ρωμιοσύνη-Σφοδρὴ ἐναντίωση στὴν εἰδωλολατρία καὶ τὴν αἵρεση.

ε) Ἡ «θρησκευτικὴ ἐλευθερία» τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σεκτῶν δὲν κομίζει τὴν οἰκουμενικότητα ἀλλὰ τὴν ἀποσύνθεση τῶν κοινωνιῶν.
Ἡ ἐν Χριστῷ πνευματικὴ ἐλευθερία.
ς) Ἀπομονωτισμὸς καὶ ἐσωστρέφεια.

ζ) Ἁπλὲς σκέψεις σὰν ὀρθόδοξη ἀπάντηση στὴν Παγκοσμιοποίηση.

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἀνάγκη ἐπιτακτική της νηπτικῆς ἐργασίας.

ΜΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΤΑΣΗ.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ-ΟΜΟΛΟΓΙΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.